

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 146. — STEV. 146.

NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 23, 1926. — SREDA, 23. JUNIJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

IZ DELAVSKEGA SVETA

Angleški ministrski predsednik Baldwin namera-
va podaljšati delavni čas premogarjev. — Toza-
devni zakonski osnutek je bil vložen v poslanski
zbornici. — Protest čeških komunistov. — Du-
hovniške plače.

LONDON, Anglija, 22. junija. — Angleška
vlada je zabranila prihod holandskima delavskima
voditeljema, Edo Fimmenu in Vaan Oudegeestu,
ko sta se hotela napotiti semkaj, da se udeležita
mednarodne strokovne konference, ki se peča z
vprašanjem izseljevanja. Fimmen je predsednik
mednarodne zveze transportnih delavcev, Oude-
geest je pa voditelj holandske strokovne zveze.

Na vprašanje Arthur Hendersona, zakaj ne
puste delavskih voditeljev v deželo, je izjavil mini-
ster za notranje zadeve Hicks, da sta se skušala
tekot zadnje generalne stavke vmešavati v an-
gleško trgovino.

Parlamentu je bila predložena predloga, ki do-
loča izpremembo obstoječe postave, da se zviša de-
lavni čas premogarjev od sedem na osem ur.

Potom te predloge bo skušal ministrski predse-
dnik Baldwin končati stavko premogarjev. Baldwin
predlaga, da naj se podaljša delavni čas, da pa naj
trajajo še naprej obstoječe mezdne lestvice. Pre-
mogarji so ostro nasprotovali predlogi in vsled te-
ga je pričakovati vročega boja v poslanski zbor-
nici.

Tudi če bi bila predloga sprejeta, ni s tem še re-
čeno, da bodo premogarji sprejeli podaljšani delav-
ni dan.

Tajnik premogarske unije Cook je naslovil
na lastnike premogovnikov svarilo, da bo pokli-
cal varnostna moštva iz rogov, kakor hitro bodo
lastniki premogovnikov izrabili navzočnost teh
moštvev za to, da spravljajo na dan premog ter zlo-
mijo s tem stavko.

Komitej mednarodne premogarske zveze se bo
sestal v sredo v Londonu, da razpravlja o gotovih
predlogih za podpiranje angleških stavkajočih pre-
mogarjev.

Do živahnih spopadov bo najbrž prišlo v petek,
ko se bodo sestali predstojniki in strokovno uni-
skem kongresu zastopanih organizacij. Ta konfe-
renca je bila sklicana, da se natančneje preišče
vodstvo generalne stavke ter nato sledeče razve-
ljavne povelja za generalno stavko. Obdolžitve,
katere je ponovno dvignil Cook proti desnim vodi-
teljem strokovnega sveta, da je pomenjala njih ak-
cija direktno izdajstvo izvršeno nad podrejenimi
delavci, bodo tvorile brez dvoma jedro debat. Vo-
ditelja premogarske organizacije, Cook in Smith
gotovo ne bosta molčala. V njih izvajanjih jih bo-
do podpirale še nadaljne organizacije.

PRAGA, Čehoslovaška, 22. junija. — Do burnih
protestnih prizorov je prišlo včeraj v češkem parla-
mentu tekom debate glede plač za katoliških du-
hovnike, ki dobivajo, kot v večini ostalih evropskih
držav, plače od države.

V pričetku debate so pričeli komunisti prepevati
pesem, ki je satira na delovanje duhovnikov. Po-
zneje je prišlo do dejanskih spopadov, v teku kate-
rih so navalili komunisti na ministrske klopi ter po-
tegnili poslujočega predsednika z njegovega sede-
ža.

Nato je bila poklicana parlamentna straža. Pod
njenim varstvom so sprejeli pristaši vlade predlo-
go glede duhovniških plač.

Glasovanju pripisujejo velik pomen raditega,
ker je prišla do veljave novo stvorjena češko-nem-
ška koalicijska. Vlada opisuje glasovanje kot
"prvi praktični poskus, da se odpravi okoreli sistem
koalicijske po narodnostih."

Po premaganju par težkoč bo prihodnji češki
kabinet vseboval nemške in češke člane.

PAPEŽEV ODPOSLANEC IN KARDINAL HAYES

Na Euharistični kongres, ki se vrši v Chicagu, Ill., je poslal pa-
pež svojega poslanca, kardinala Bonzana (na levi). Na desni
je newyorkski kardinal Hayes.

Nova izzivanja v Garfieldu, N. J.

V Garfieldu so vprizorili
podjetniki nove provo-
kacije stavkajočih tek-
stilnih delavcev. — Bo-
tany uradnik se zavze-
ma za vmešavanje šeri-
fa.

Tekstilni tvorničarji Passaic,
Garfielda in okolice si zopet pri-
zadevajo spraviti razburjenje v
stavkarskem okraju na višek. Že
par dni so se glasila povelja, da
je treba zastaviti ves vpliv, da se
podeli šerifu Nimmo večje polno-
moči.

Včeraj je bil župan Burke zo-
pet v Haekensacku pri šerifu
Nimmo, da se prepriča če so "o-
kolščine" sedaj take kot jih že
te podjetniki. Te okolščine pa je
ustvaril Nimmo, ko je na najbolj
podel način provokiral in napal
delavce skupino mirnih stavkajočih
delavcev in delavk.

Kot je sporočil danes stavkar-
ski komitej, so se zbrali moški in
ženske v Garfieldu, kot je njih
pravica, ko jih je hotela policija
na povelje župana s silo razpršiti.
Stvar se je tikala povsem neupra-
vičenega napada. Ko so policisti
planili na množico, jim je bila na
poti neka ženska, ki je imela pri
sebi tri male otroke. Žensko so
policisti napadli ter jo z otroci
vred odvedli v patrolnem vozu.

Ta drzni in brutalni nastop poli-
cije je seveda strašno razburil
ljudsko množico. To pritiho bo
Burke sedaj izrazil, da spravi šeri-
fa in njegove pomočnike zopet
v Garfield. Zaenkrat pa se niso
dali stavkarji ugnati v kozji rog
hiti s temi mahinacijami. Izja-
vili so, da bodo ojačili svoje vr-
ste piketov.

Župan Burke je sedaj zaposlen
s povečanjem policijske sile za 50
mož. Dosedaj se jih je prijavilo
šele dvajset. Deset jih je bilo za-
prisižnih, a ostali so izjavili, da
ne morejo izhajati s \$23 na teden.

Avtomobili izpodrinjajo železnice.

WASHINGTON, D. C., 22. jun.
Trgovinski departament je objavil
pred kratkim dve poročili, ki ka-
žeta, da izpodrinja avtomobil ved-

Svečanosti na Evharističnem kongresu.

Papežev delegat je bral
mašo tisočerm verni-
kom. — 100,000 ljudi
izven štadija je slišalo
petje otrok.

CHICAGO, Ill. 22. junija. —
Včerajšnje slavlje Evharističnega
kongresa je bilo posvečeno malim
otrokom, 62.000 otrok se je udele-
žilo sprejema, in prisostvovali so
maši, katero je čital kardinal
Bonzana, osebni zastopnik pape-
ža Pija.

Vedno višje so se dvigali gla-
sovi malih otrok in njih petje je
prišlo preko zidov velike arene,
kjer se je nahajalo po ulicah sto
tisoč nadaljnjih ljudi. Vso jutro so
se zbirali nad štadijem temni, zlo-
kobno izgledajoči oblaki. Prišel
je kapati dež: sneg vetra je odne-
sel cepico kardinala Bonzana.
Otroci se niso menili za dež ter
peli naprej, pod modrostom pevo-
vodje. Tedaj pa je zapihal z izto-
ka veter ter pričel gnati oblake
pred seboj.

Male deklice so nosile bele o-
bleke, a dečki niso bili tako ena-
komerno oblečeni kot deklice.

RIM, Italija, 22. junija. — Pri
otvorjenju včerajšnjega tajnega
konsistorija je obavil papež, da
bosta imenovana kardinalom mon-
signorja Luigi Capotosti in Carlo
Perosi, brat slavnega komponista.
Potrdil je tudi Cirila Mogabada
kot patriarha Antiohije.

Papež je posvetil velik del svo-
jega nagovora Evharističnemu
kongresu v Chicagu, katerega je
imenoval velik triumf za cerkev.
Rekel je:

— Veliko zborovanje v veli-
kem mestu je poglobilo vero po
vsem svetu ter napoveduje zdru-
ženje iztočnih in zapadnih cer-
kva.

no bolj železnice v prevažanju
potnikov. Prvo poročilo kaže, da
se je izdelalo v prvih petih mese-
cih tekočega leta 1,816,526 potni-
ških avtomobilov v Združenih dr-
žavah napram 1,579,527 v istih
mesečih preteklega leta. Drugo
poročilo kaže, da se je izgotovilo
leta 1295 le 1191 parnih lokomo-
tiv napram 3261 leta 1919.

Hči obtožila očeta in mater.

Šestnajst let stara dekli-
ca je dala privedi pred
sodnika svojega očeta
in mater, ker sta ba-
je nepoboljšiva pijan-
ca.

Vsled prizadevanj šestnajst let
stare hčerke, sta bila včeraj are-
tirana zakonska Aleksander Kor-
pula pod obdolžbo pijanosti in za-
nemaranja otrok. Mary je prišla
na policijsko postajo na 5. cesti
ter se pritožila pri službujočemu
poročniku, da sta oče in mati ver-
no pijana. Rekla je:

— Hudo mi je pritoževati se ra-
di obnašanja staršev, a kaj naj
storim? Jaz lahko skrbim za sa-
mo sebe vendar pa imamo tri na-
daljne otroke, za katere je treba
skrbeti.

Poročnik McAvoy je poslal v sta-
novanje dva policista, ki sta ba-
je našla starša pijana, dočim so
prosili otroci zamaž kruha. Sta-
riša sta aretirali ter ju pozneje
predstavili sodniku Oberwagerju
v nočnem sodišču.

Moža, ki je zaposlen kot jani-
tor, je staval sodnik pod jamšči-
no \$500, dočim je ženo paroliral.
Otroke so izročili družbi za var-
stvo otrok.

Poincare postal justični minister.

Novi francoski kabinet je
bil stvorjen. — Poin-
care je prevzel mesto
justičnega ministra.

PARIZ, Francija, 22. junija. —
Novi kabinet ministrskega pred-
sednika Briand, v kolikor je bil
sestavljen do danes onokone, je na-
slednji.

Ministrski predsednik in zunaj-
ni minister: — Aristide Briand.
Finančni minister: — Paul
Doumer.

Justični minister ter minister za
Alžacijo in Lorensko: — Ray-
mond Poincare.

Vojni minister: — Paul Pain-
leve.

Mornariški minister: — Jules
Leygues.

Kolonialni minister: — Leon
Perrier.

Minister za javna dela: — Pier-
re Laval.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.
DRŽAVAH.

NEMŠKI MONARHISTI - PRAZNUJEJO ZMAGO

Nobenega koalicijskega kabineta za nemške nacio-
naliste. — Splošno ljudsko glasovanje jih je na-
potilo k povsem določenim zahtevam. — Soci-
jalisti naj zapuste kabinet.

BERLIN, Nemčija, 22. junija. — Nacionalisti,
ki so skrajno židane volje vsled izida splošnega
ljudskega glasovanja glede zaplenitve lastnine
prejšnjih vladarskih rodbin, se že pripravljajo, da
se poslužijo glasovanja v svojo korist. Kot ceno
za privoljenje v kompromis zahtevajo, da se opusti
idejo zopetnega stvorjenja velikega koalicijskega
kabineta, v katerega naj bi bili vključeni tudi soci-
jalisti. Zahtevajo nadalje, da se več sedežev v
majhnem koalicijskem kabinetu takoj izprazni ter
jih da nacionalistom. Kompromisni predlog glede
odprave prejšnjih vladarskih rodbin bo predložen
v svoji prejšnji obliki državnemu zboru ter se bo
najbrž v teku enega tedna debatiralo o njem.

Iz popolnih volilnih rezultatov je razvidno, da je
bilo oddanih 15,685,719 glasov in sicer več kot štiri-
rinajst milijonov za zaplenjenje in skoro 600,000
proti zaplenjenju.

Ce vzamemo kot merilo predsedniške volitve,
je v državi 39,690,559 ljudi, usposobljenih za vo-
litve. Komunisti so izjavili včeraj, da ni izid ljud-
skega glasovanja zaključen in da predstavlja pet-
najst milijonov volilcev, ki so glasovali za zaple-
njenje, mogočno armado, ki bo nadaljevala s svo-
jim bojem proti avtokraciji in kapitalizmu. Ko-
munisti smatrajo socialiste odgovornim za poraz
odredbe.

DOORN, Holandska, 22. junija. — Poročilo,
da se je izjalovilo nameravano zaplenjenje imetja
prejšnjih vladarskih rodbin, je sprejel prejšnji kaj-
zer popolnoma mirno.

Katoliška cerkev zmago- slavna na Portugalskem.

LIZBONA, Portugalska, 22. ju-
nija. — Ena prvih odredb nove
vlade po razpustu postavnega šta-
nova organizacija postavnega šta-
tusa katoliške cerkve.

Cerkev bo dobila večje pravice.
Izjavljajo, da ni postava iz leta
1911 glede ločitve cerkve od dr-
žave, resnično ločila, temveč le
napravila cerkev podložno se-
natu.

Odstop gen. Hallerja.

VARŠAVA, Poljska, 22. jun. —
Predsednik Kosciński je sprejel de-
misijo generala Josepha Hallerja
ter generala grofa Szeptyckija.

General Haller je stal na čelu
poznanih čet, ki so nekaj časa
pretile, da bodo s silo nastopile
proti režimu, katerega je ustano-
vil maršal Pilsudski.

Generala Lassiterja smatrajo odgovornim.

WASHINGTON, D. C., 22. jun.
Vlada republike Chile je objavila
včeraj potom svojega poslanika
izjavo v kateri smatra generala
Lassiterja, člana Tacna-Arica ple-
biscitne komisije odgovornim za
to, da ni prišel ob plebiscitu v
sporno ozemlje in da so bila po-
gajanja nato prekinjena s pomoč-
jo državnega tajnika Kellogga.

Letalca padla v smrt.

EAST MEADOW, L. I., 22. jun.
Major William Moore in kadet
William Point, ki se je vežbal na
Mitchel letalnem polju v avijati-
ki, sta bila na mestu ubita, ko je
padel Haviland armadni biplan
pri poskusnem poletu na tla.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo ko-
rist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500	\$ 9.45	Lir 100 \$ 4.35
Din.	1,000	\$ 18.60	Lir 200 \$ 8.40
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir 300 \$12.30
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir 500 \$20.00
Din.	10,000	\$183.00	Lir 1000 \$39.00

Za pošiljavo, ki presega Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir
dovoljujemo poseben primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter
računamo za stroške \$1.—.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje
poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo samore imenuje banka.

Prispevek v letu 1925 je znašal \$3,992,873.47, v besedah: — trimilijon - devetsto devetsto štiri-
sto šeststo sedemdeset dolarjev in 47 centov.

Posebni po- datki.

Prispevek za izpla-
čilo ameriških dolar-
jev v Jugoslaviji in
Italiji znaša kakor
sled: na \$25. ali
manj znesek 75 cen-
tov; od \$25. naprej
do \$500. po 3 centu
od vsakega dolara.
Za večje svote po pi-
smenem dogovoru.

Minimalna plača za služinčad.

MADRID, Španija, 22. junija.
Španska vlada namerava posveti-

ti več pozornosti plačam hišnih
uslužbencev. V kratkem bo ob-
avljen dekret, s katerim bodo do-
ločili minimalno mezdno lestvico
ter maksimalno število delavni-

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

DRUZI

V Siriji delajo Francozom Druzi velike preglavice. Ali pa narobe: Francozi Druzom.

Druzi so bojevito pleme; ljubijo svojo domovino ter se poslužujejo pri izvajanju te ljubezni precej balkanskih metod. Dokler so Francoze mlatili, je bilo vse lepo in pošteno. Ko je pa drugačen veter zapihal in ko so jim začeli Francozi sedati na tilnik, so se obrnili na Ameriko za pomoč.

Njihov poziv in prošnjo je objavila neka ameriška časnikarska agencija.

V prošnji navedena dejstva so najbrž resnična in dobro utemeljena:

Francozi nimajo v Siriji nobenega opravka; Francozi ravna nečloveško s svojimi jetniki; Francozi v vojni ne vpoštevajo temeljnih pravil človečnosti itd.

Vse obdolžitve so resnične, izvzemši zadnjo, glede pravice človečnosti v vojni.

V nobeni vojni, v stari ali moderni, niso pravice človečnosti prišle v poštev.

V vojni govoriti o pravici je bedasto, ker je vojna že samaposebi višek in krona krivici.

Amerika se ne bo vmešavala.

Francozi morajo najprej Ameriki plačati svoj dolg. Z nekaterimi dolžniki je treba imeti veliko obzirnost, posebno s Francozi. Upnik se ne sme brigati za njihovo početje, pa če je pošteno ali ne — poglavitno je, da redno odplačujejo in končno poplačajo.

Do tistega časa je pa še daleč, daleč.

Do takrat ne bo o Druzih najbrž nobenega sledu več.

In upati je, da bi bilo že vsaj do tedaj tudi konec francoske imperijalistične politike.

LAŠKO DIVJANJE

Italijani hočejo s silo zatreti slovenski živelj na Primorskem.

Tam bivajoči slovenski narod so že gospodarski uničili.

Slovensko inteligenco so pregnali.

Starina se je udala večji del v božjo voljo ter v fašistovske pretnje in obljube.

Edinole mladina je še ostala.

Vzeti ji hočejo največji dar — slovensko govorico.

Iz šol so slovenščino popolnoma odpravili. Iz cerkev deloma.

Toda Slovenci so po naturi in značaju različni od Lahov. Vse se da prej izpremeniti kot naturi in značaju. Le naj nauče našo mladino laško, samo laško. Jezik, govorica, je sicer mogočna vez, pa ni poglavitna.

Vzemimo Irce.

Morda zna vsak stoti par besed svoje materinščine. Značaj Irca se pa ni nikdar prilagodil značaju Angleža.

Nad štiristo let so vztrajali in slednjič dosegli svoje.

Daj Bog, da bi bilo isto v našem Primorju.

Toda nekaj naj si zapomnijo fašisti.

Če jih naš človek ne bo znal preklinjati v slovenskem jeziku, jim bo pač po laški očitil grehe in jih bo po laški preklinjal.

Dopisi.

Claridge, Pa.

Čenjeni urednik Glas Naroda:

Danes vam pošiljam naročnino za Glas Naroda za pol leta \$3.00.

Poslal bi vam že poprej, pa ne zamerite, mi ni bilo mogoče. Sem bil hudo bolan za pljučnico od 21. aprila pa do 17. junija. Ko bi bil sam bolan, bi že še bilo, toda čez tri dni ko sem bil že jaz sila slab, še moja žena zbolila ravno za tako boleznijo kot jaz. Moja žena je že sedaj bolj boleha, dočim se meni hitro na boljše obrača, tako da sedaj morem že opravljati svoje vsakdanje delo. Sedaj se že nahajam v svoji trgovini od 18. junija naprej.

V vašem listu št. 108 sem čital dopis iz Claridge. Pisal ga je nekaj Frank Uršič. Piše, da pozna clariske razmere, pa mislim, da jih bolj malo pozna. Če bi jih poznal, bi mogel poročati, da sem jaz bolan in moja žena. O tem ni bilo nič.

Kot je meni razvidno, so ti dopisi pisani od osebe tu v bližini Claridge, ki ne upa na dan z imenom. Jaz povabim dopisnika, naj pride enkrat k meni da se bova vsaj spoznala.

Sedaj moram sporočiti tudi žalostno novico, da je 2. junija 1926 ubilo tukaj dobroznane Johna Turka. Star je bil 43 let in stanoval tu v Claridge približno 20 do 25 let; zapustil je ženo in 6 otrok. Ubilo ga je pri Westmoreland Coal Co. Pokopali so ga 5. junija. Spadal je k trem podpornim organizacijam in sicer J. S. K. Jednoti, S. N. P. Jednoti in Hrvatski Zajednici. Pogreba so se udeležili večinoma vsi Slovenci iz Claridge in podporna društva z za tavi vred. Pokopan je pa Poljskem katoliškem pokopališču na Claridge, Pa. Doma je bil iz vasi Pankeregerm, fara Stopiče na Dolenjskem.

Včeraj sem obiskal tri slovenske fararje. Najprej sem se ustavil pri Matevž Droftini, katerega ni bilo doma ob tem času. Po malem oddihu se poslovim od njegove žene in se podam do Franka Novaka, katerega doblim doma. Prijazno mi je razkazoval svojo farmo. Ima vse v pravem redu, samo škoda, da Fr. Novak ni prav trdnega zdravja in zato ima svojo lepo farmo na prodaj. Nato se poslovim od Novaka in po petih minutah se ustavim na Franka Žurmanovi farmi, pri katerem je bila na obisku tudi Mihael Praznikova žena. Žurman mi je pokazal breskve, jabolka in drugo sadno drevje. Sadja bo letos v izobilju, če ne bo kake posebne nesreče. Nabolj so se mi dopadle lepe rdeče jagode, katere so tako počne, da komaj drže.

Vrtinarsko delo Fran. Žurman jako dobro razume, čeprav je še malo let na svoji novi farmi. Bil sem že pripravljen da se poslovim od njega, ko me pride moj sin Tone klekat naj se vrnem takoj domov; so me obiskali iz Center, Pa. Hrovatovi.

Ko pridem domov, v veliko veselje zagledam Hrovatovo družino, njega, njegovo ženo mlado hčerko in njegovega sina. Škoda da ni nam čas dopuščal, da bi bili dolgo časa skupaj. Po parurnem pogovoru se odpravi Mr. Hrovatova družina proti domu. 25. junija vožnje z novim Chevrolet avtomobilom.

Tako se obiskujemo v lepih poletnih dneh drug drugega, samo škoda, da je v nedeljo vedno prekratek čas. Bi bilo treba, da bi imela nedelja dolžino vsaj enega tedna.

Pozdrav vsem Slovincem!

Anton Yerina.

Ambridge, Pa.

Dolgo časa se ni nikdo oglasil iz naše naselbine v cenjenem listu "Glas Naroda". Namenil sem se torej jaz napisati par vrstic iz znanenja, da smo Slovenci v Ambridge še živi.

Ker nimam poročati veselih novic, moram poročati žalostne.

Z delom gre še precej dobro. Ene tovarne obratujejo s polno paro, ene pa samo pol, pa vendar je toliko dobro, da kateri domačini hoče delati, mi ni treba postopati, toda da bi od drugod delali iskali tu, ne bi svetlovali.

Tu na Ambridge je 4. junija t. l. ugrabila neusmiljena smrt sina slovenske družine Friderik in Ane Agulin, domo iz Terške gore na Dolenjskem.

Pokojni Friderik ml. je bil star 30 let, in je bil jako priljubljen ne samo med Slovenci, ampak tudi med drugorodci, kar se je pokazalo pri njegovem pogrebu, ki se je vršil v nedeljo 6. junija.

Venci in evetlice so prihajale od vseh strani, da celo črnci so poslali evetlice, toliko, da jih je 32 mladeničev in dekle nosilo pri pogrebu, pri katerem je svrvala žalostinske ruska godba, pri kateri je tudi par Slovencev.

Bilo je preko 30 na ponudbo danih avtomobilov brez posebno najetih 12. Bili so iz bližnjih in daleč krajev, celo iz Ohio.

Pokojnik je bil član društva št. 41 S. S. P. Z. in Arbeiter Unterstutzungs Bund Dist. No. 1. iz Abridge, Pa.

Pri pogrebu so nastopila 3 društva, društvo št. 33 S. N. P. J. z regalijski in zastavi.

Pred hišo žalosti je bilo na stolice zbranega ljudstva solznih očij, ko so videli slavnostni spre-

vod, kakoršnega Slovenci in druge narodnosti še niso doživeli.

23-letnem obstoju mesteca Ambridge, ki šteje od 25 do 30.000 duš.

Bil je pokopan po cerkvenem obredu na Economy Cemetery pri Ambridge.

Bodi mu torej lahka hladna gruda!

Se bi se mogoče našlo kaj v kakem kotičku, da bi se napisalo, pa da dam prostora tudi drugim dopisom, moram prenehati. Se pa zopet kmalu kaj oglasim.

Tebi vrli list Glas Naroda, želimo mnogo uspeha in naročnikov. Želim pa tudi, da nam vedno prinašaš dosti novic iz stare domovine, katere jako radi čitamo. Velebitni naročnik

Martin Blažič.

Lorain, Ohio.

Mesec maj, čas zelenja je za nami. Odevetele so vijolice, tulpe, smarnice, španski bezek; v evetju so potence, rožni gem, zgodnje evetlice kot nagelj, mačhe, marjetice, srčki itd. To vidite okoli svojih in sosedovih hiš, je pa še do 4. kar se ne vidi v mestu ali okolici, to je gozd, v katerem so naravne lepote, ki se sime s pomočjo solncea in dežja razvijajo. Nabava je nekaj kramnega, ne pojmljivega, kar si manskod želi včasih ogledati ter uživati. Ker se pa sam dolgočas ob dolgi hoji želi zadržati, da se bo lahko želja vsakemu izpolnila, da si ožleda gozdne krasote, navzije svežega zraka, posluša ptičje petje, bo imel priliko, ko bo imela "Slovenska Zadrzna Zveza" piknik na Mr. Kusovi farmi 4. julija. Vabljeni in dobro došli ste vsi, kadar se želi na prostem razvedriti in razveseliti. Tudi iz Clevelanda in Collinwooda se jih precej pričakuje.

Kakor popje se razvijajo in širijo društva v naši naselbini. Tudi nov vrh je odgnal 31. maja. Klic je lepo in upati je, da se popolnoma utrdi na seji 27. junija Tanovni slovenski pripravek se imenuje "Podporno in Izobraževalno Društvo Slov. Nar. Dom". Izbrani je začelni odbor do prihodnje seje. V Slov. Nar. Domu bode tudi glavni urad. Vak ima priliko brez zdravniške preiskave pristopiti v omenjeno društvo. Kdor se ne more udeležiti seje, se lahko zgleda v Narod. Domu, kjer dobi vsa potrebna navodila.

Rojaki in rojakinje, oprimate se domače veje, kajti to društvo bo koristilo vam kakor tudi celi lorainski slovenski naselbini.

Fair S. N. Doma se bo vršil 10. 11. in 12. septembra. Direktorij je imel posebno sejo in so si vse na ušesa povedali. Pa je le nekaj mimo šlo, da se je slišalo kaj posebnega misliti ukreniti, da bo bolj zabavno in se še ločiti ne bode mogli iz dvorane. Gotovo povprašate, kaj takega bode pa imej!

Rada vam bi povedala, pa se bojim, da zvedo, da sem njih šepetanje slišala. Kar na semenj pritežite zagotovo in sami se načudite, kaj vse si zmislijo. Saj veste, da smo v 20. stoletju in agentje vedno kaj novega prinesejo na oglede.

Ne smemo pozabiti dijaka, ki je v delu izročil in sicer za ministrata Ludwiga Vidnika. Njemu na čast so napravile dekleta domaćo zabavo (party) v mali dvorani S. N. D., za kar jim gre krepk, ker mladina tako lepo vkrči in se veseli v lastni skupni dvorani. Čast njemu in ostalim slovenskim lorainskim graduantom.

V svojo hišo se je preselil Mr. Božič z družino. Tudi Jos. Jere hoče biti sport, zato je prodal svoj stari dom ter kupil novega, da bodo raje snubači okoli prišli. Pa saj je še čas, kaj ne?

Mr. Kačar iz Clevelanda je v svoji lepi mašini peljal svojo družino in Mrs. Lampe iz Loraina v Sider Point v nedeljo 13. junija, kjer so se dobro zabavali.

Mrs. Panjan in Mrs. A. Jančar sta se vrnila po prestani operaciji na svoj dom in se že precej dobro počutita.

Tudi med tolikimi veselimi in zadovoljnimi se dobi nekaj žalostnih. Pri družini Fr. Kuhar je ata že nad pol leta bolan. (Njegov sin Florijan je pa eden prvi najbolj-

si graduant višje šole). Zelo nesrečna je bila Mrs. A. Mejak, 10. junija, ko je stopila pregloboko ker so bile radi barvanja stopnice odmaknjene ter si v členku nogu zlomila. V nedeljo 13. junija sta njena dva sinova iz 8. raz. graduirala in sta bila žalostna, ko ni bilo mame navzoče.

Tudi teta smrt nas semintam obišče. To pot smo pokopali Mrs. Leno Ernest, roj. Resek, članico društva Marija Čistega Spočetja. Št. 85 K. S. K. J. Ker nas pa smrt prikradja na enem koncu, nas rojenice obdarijo na drugem.

Tako so pri družini in tajniku društva sv. Alojzija J. S. K. J. Max Kragelj dobili 12. junija hčerko. Čez leto bo že lahko članica društva ter očetu pomagala v tajniškem poslu. Tudi družini Fr. Tomažič so pustile hčerko, da bo več petja pri hiši.

Iz Clevelanda so dospeli rojenice povedat, da so tudi tam pri Mami Grdina, roj. Vranit iz naše naselbine, pustile hčerko. To bo snubačev in svatb.

Želimo vsem zdravje in srečo. Pozdrav!

Vida Kumse.

Matija Pogorelec.

Novice iz Jugoslavije

Morilec Gradiček obojen v Varaždinu.

V Varaždinu je bil na dvorišču tamkajšnjega sodnega stola obojen 21-letni neoznjeni delavec Anton Gradiček, ki je pred meseci umoril Adolfa Lampla, sekvestra nad imetjem barona Oskarja Pongratza, zato, ker je njegovega očeta odpustil iz službe.

Gradiček je bil ves čas popolnoma apatičen in je tudi pri justifikaciji ostal povsem miren. Obesil ga je krvnik Mausner iz Sarajeva.

Samomor policijskega stražnika.

V Novem Sadu se je ustrelil policijski stražnik Boža Nedić. Poginjal si je kroglo v usta in ostal na mestu mrtve.

Vzrok obupnemu činu je bil strah pred disciplinarno kaznijo zaradi nekega prestopka na straži.

Otroški jok preprečil smrtno nesrečo.

Na vogalu Bitolske in Poincarjeve ulice v Beogradu se je ponoči zrušila enonadstropna hiša. Poleg te hiše so kopali temelj za novo poslopje in pri tem podkopali zid sosednje hiše, ki je v sled tega postala labilna in se je zrušila. V hiši so stanovali tri stranke, vendar — na srečo — ni nikdo ponesrečil. V kritičnem času, ko se je hiša že nagibala, je neki otrok silno jokal in zbudil mater, ki je opazila nevarnost in sklicala sosednje stranke iz spanja. Komaj so ljudje prihiteli na ubo, se je z groznim hrúsem zrušila podkopana hiša. Človeških žrtev ni bilo. Pohištvo pa je ostalo pod ruševino.

Velika poverba.

Pri kontroli knjigovodstva finančne uprave v Šabcu je prišla komisija finančnega ministristva nedavno na sled velikim pover-

ba. ki jih je izvršil davčni uradnik Rudolf Korošec rodom iz Radgone. Dosedaj je ugotovljeno na podlagi izdanih priznanj da je pomeveril okoli 330.000 Din., sveta pa še narašča, ker se še vedno prijavljajo stranke z novimi priznanji, ki ne soglašajo z glavnim knjigo.

Rudolf Korošec je vršil svoje manipulacije zelo premeteno. Imel je namreč dva dnevnika. Glavnege, na podlagi katerega je vsakih 15 dni izročil denar glavni blagajni, ter tajni dnevnik, v katerega je pri vplačevanju davkov ročno zapisoval plačane svote.

Ljudstvo je imelo v njega popolno zaupanje in nihče ni niti najmanj sumil, da bi kile mogoče pri takem delu kake nepravilnosti. Pri registriranju plačanih svot iz tajnega dnevnika v glavnege pa je Korošec zmanjševal svote, kakor je hotel, tako da je imel pri izročevanju denarja glavni blagajni vedno knjige v redu.

Ko je odšel 7. maja na 20-dnevni dopust pa so prišli kmalu na sled njegovim pomeverbam. Pri kontroli blagajne so našli zavarovalno polico, s katero sta zavarovana neka avtomobilska garaža in neki bioskop.

Korošec je predvsem zatajil denar, ki so ga plačali kot davek razni denarni zavodi. Po mestu se govori, da je Korošec z pomeverenim denarjem financiral razne svoje prijatelje. Čeprav je njegov dopust že potekel, vendar se še vedno ni vrnil in so bile oblasti zato primorane, da so izdale za njim tiralice.

Umrli je v Rimu

novinarski ataše pri jug. poslanstvu Petar Kasandrić, znani književnik, ki je iz naše literature mnogo stvari prevel na tuje jezike.

Peter Zgaga

Zenske govore včas resnico, včas neresnico, kot vsi drugi ljudje. Zadnjič sem slišal eno, ki se je strasno zlagala. Povedala je nekaj takega, kar sploh ni mogoče, kar ni nikdar bilo in nikdar ne bo.

Slišal sem, ko je pripovedovala svoji prijateljci: "Tako sem bila pa jezna, da se govoriti nisem mogla!"

Da bi ženska ne mogla govoriti? In posebno takrat ne, ko je jezna. To je največja laž, kar sem jih slišal na svetu.

Poincare je juščni minister v francoskem kabinetu.

Poincarejeva zagnuzenost je splošno znana. Kakšna bo potemtakem pravica, ki jo bo zastopala?

V New Yorku je neka šestnajstletna deklica dala zapreti svojega očeta in mater čes, da pijeta in da se pomeči vlačita naokoli.

Če je res tako, kar je hči povedala sodniku, sta tak oče in takamati vredna vsega obojanja.

Pri tem je pa treba še nekaj drugega pomisliti.

Vse newyorške ječe in kaznišnice bi bile nabito polne, če bi dali newyorški stariši zapreti vse enesetnajst in sedemnajstletne hčerke, ki pijejo, kade in se pomeči vlačijo naokoli.

Takozvana visoka družba je vzorna v vseh oziirih.

Ko se je pred kratkim pralo umazano perilo neke newyorške bogatinke pred sodiščem, se je doglalo, da je najela posebne detektive, ki so ji sproti poročali, če jo je njen mož zalezoval in se skušal s tem zalezovanjem prepričati kakšne ljubimce in koliko ljubimcev ima.

Včasih pride kak potnik v našo uredništvo ter pravi: "Zgaga bi rad videl". Jaz se nikomur ne izdam, ponavadi me pa izdajo moji tovariši.

Obiskovalce me začudeno meri od vrha do tal. Slehami je presenečen. Nekaterim ne ugaja moja starost, nekateri bi me radi imeli plešatega in obritega, in eden mi je enkrat celo rekel v pristni hujlansčini: — Hudiča, sm pa misliti, da's far, ke tku Kuverta pu-dajaja!"

Najbolj originalen je bil pa pred leti neki potnik iz Pennsylvanije. Naširoko se je postavil predne in ko me je vsega obgle-dal, se je nezadovoljen obrnil v stran rekoč: — "Sem mislil, da si bolj špasev kot si..."

Ameriško časopisje jako dosti piše o Fordu in njegovih izdelkih. Neki newyorški dnevnik objavlja že dva meseca posebne članke o Fordu in njegovi tovari.

Pred kratkim je odpotoval Fordov sin Edsel v Evropo, da prouči tamošnje industrijske razmere. Svojemu očetu je brzojavno sporočil: — Tukaj so krasne prilike. Kolikor sem mogel dosedaj spoznati, hoče imeti vsak Evropejec karo.

To je že mogoče res.

Res je pa tudi, da hoče imeti karo vsak Amerikanec, ki ima Forda.

Učitelj je vprašal učenčka: — Kako je ime tvoji mami?

Učenček: — Moja mami je ime mama.

Učitelj: — Ne, ne, mislim tako. Vedel bi rad, kakko ji je ime. Kako pravi oče tvoji mami?

Učenček: — Oče ji pravi: A, to je pa že od sile. Kam za božjo voljo, si pa dela tisti dolar, ki sem ti ga včeraj dal!

Včeraj zjutraj je napočilo poletje.

V New Yorku sponzlad sploh nismo imeli. Gorkote ni bilo nobene in tudi moda ni prinesla nobene izpremembe. Ženska moda seveda. Svoječasno sta gorkota in moda značili prihod poletja.

Letos pa nič. Še predvčeršnjim bi moškemu suknja prav prišla, ženskam pa vedno manjka, poleti in pozimi — par inčev do kolega jarda.

Le malo je tako srečnih ljudi, da lahko žive od samih obresti. Mnogo je pa takih, ki so si pomagali k udobnejšemu življenju z dohodki svojih prihrankov.

Tudi Vam se nudi taka prilika. Naložite prihranke varno pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

po

4%

Obresti vam prično teči že od prvega julija naprej.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Tam preko.

Drugače bi rekel, da ni res. Toda je stalo tudi v novinah in v vseh ležajo. Ležejo včasih le v novinah, je dejal Pepe. Pepe po magu novinam izhaja in nam je stvar razložil še bolj natanko, nego je stalo v novinah.

Torej v Beogradu, je dejal, je milijon ministrstev, ne dosti manj. V ministrstvih sede vsake sorte ljudje, da imajo tam svoj kruh. In zažul, ki bi ga drugače ne imeli, in mudi v tem pogledu ministrstva jako hvalevredni vzgled, kako je uspešno pobijati naraščajočo brezposelnost. Je dejal Pepe.

Pa sta sedela v enem teh ministrstev tudi dva poglavita gospoda, bila sta od različnih partij, toda je bil sporazum, in sta v sporazumu in slogi sedela na svojem visokem dobro plačanem klun — hvala Bogu!

Nekega lepega dne pa nenadoma napočil nesporazum. Poglavita dva gospoda sta pričela gledati kakor pes in mačka, kajti sta bila od različnih partij in ni bilo med njunima partijama več sporazuma in sloge in se je drugemu poglavitemu zazdelo: — Halo, oni žepar nekaj mečka, kar ne bo prav za našo partijo — dajmo ga! In je polsedel dva detektiva, najbolj premetena, kar jih je imela policija, in jima je namežiknil: — Dajta, spečajta za onim lopovom, kaj mečka in mi pridita poročati!

Zgodilo se je pa, da prvi poglaviti to reč izve. Bil je ogorčen. Poslal je po dva bridka orožnika in jima ukazal, naj aretirata ona brezsrčna dva detektiva, kadar in kjer ju zalotita, ali živa ali mrtva.

Treba pa je povedati, da imajo taki poglaviti gospodje pravico ukazovati detektivom in orožnikom, kaj naj delajo, kjerkoli in kadarkoli.

Dobro! Bridka orožnika strumno odkorakata po cesti resnično — za vogalom prežita dva brezsrčna letetiva in vohata!

Orožnika po njih: — Hop! Aretirana sta v imenu tega in tega!

Detektiva sta zazijala. Potem sta pa zavrhala kakor vihar v tobakiri: — Kaj? — Toda, je dejal Pepe, da seveda nista rekla 'Kaj', nego sta rekla 'Šta?' — Vidva pa naju aretirata! Pasja sinova, mar vsta, kdo sva? Eto, poglejta, — majko vama vzel konja! Odgrnila sta vsak svoj suknjič: na junaških prsih se jima je bliščal kakor čik v licu uradni znak detektivov, in sta pričakovala, da se bosta orožnika kar z viška u-sedla v blato!

Orožnika sta imela čakire ali hlače, ki jih je bilo škoda za v blato, zato nista najmanj ustregla pričakovanju gospodov detektivov. Marveč sta z mirnim dostojanstvom lepo izjavila, da na detektivski znak zeleno kiheta in da bosta brez oklevanja uporabila silo in puškino kopito, če bi se dve detektivski svinji jedni družili in bi se uprli aretaciji. V dokaz in podkrepitev močnatih teh besed sta obema detektivoma brez umljanja in nepreklicno preklela očeta in majko.

Toda tudi v detektivskih nedrih ni utripala šaboharda, nego sta mogočno zarjula: — Ne, vldva naju, nego v imenu tega in tega, midva aretirava vaju dva! in sta položila roko orožnikoma na rame in še sta jima, ne da bi frenia z očesom, do korenia in na vekov veko preklela ne le očeta in majko, nego sploh vso kri do šestega kolena in povrh še popa in krst.

Okoli se je zbrala cesta in s posonom zavednega državljana občudovala postrtovalno vsmo obeh stnani ob izvrševanju uradnega posla. Kajti tam preko so ljudje politično dosti bolj zreli kot pri nas, — je dejal Pepe.

In so se med občinstvom našli možje, ki so položaj pravilno razumeli in so stopili na pomoč.

Detektiva na tej strani, orožnika na oni strani so se bili drug drugega aretirali. Aretirali so se

bili po postavi in paragrafi in so bile aretacije od obeh strani čisto veljavne. Namreč veljavne so bile besede in je bilo sedaj samo še treba, da se beže tudi iz vrste, in sta se obe strani lotili izvršitve, da so kar gumbi frčali po zraku. Občinstvo pa je lepo čedno naredilo kordon okoli vrlih mož, da so imeli dovolj prostora in da jih ni nihče oviral v vzajemnem aretiranju, kajti, kakor reče, narod tam preko je politično dosti bolj zrel kakor pri nas in spoštuje državnega službenca in njegovo uradovanje.

Tedaj pa — žuk žuk, žuk žuk — po ulici semkaj četa orožnikov! — Stoj! — in kakor pri bitju obstoje v široki vrsti za aretiranimi tovarišema, da jima bodo v bran. Po drugi ulici pa tk, tk, tk, tk — prihiteli četa policajev in se naglo razvrstila za detektivoma. Z navdušenimi vzkliki je pozdravil narod te in one.

In že je zagrmel komandir orožniške čete: — Primitve ju, karkavie jedni! (namreč dva detektiva). A tudi poveljniki policijske čete ni sedel na zobeh: — Upravite ju, svinji jedni! (namreč oba orožnika), in sta se tisti hip spustili četa proti četi.

Pepeu se je stvar zdela silno imenitna, ves navdušen je bil in me je s pestmi suval v kolena in rebra.

Meni se je pa zdela in sem rekel, da stvar ni tako imenitna, nego da je zoper katekizem, kajti da je oblast pravzaprav od Boga in so detektivi od Boga, orožniki pa takisto. In tudi paragrafi da govore, da se ne smeš upirati ne orožnikom ne detektivom — take stvari da se grlo kaznujejo z zapornim in z robijo in da še batini dobiš povrh.

Pepe mi je moral pritrditi. Rekel je, da sem moder mladenič, in da bolj moder niti mandril ni, tam kjer sedi. In je povedal, da je resnično bilo zoper paragraf, da so se oni, ki so bili aretirani, upirali aretiranju in da so jim tovariši še pomigali; zato da se je godilo čisto prav in po pravici, da so policaji napovedali aretacijo vse morožnikom, kar jih je bilo, orožniki pa vsem policajem, in da so aretirali drug drugega z besedami in dejanji in se je bilo biti takega koca kakor pri onih sedmih levih, ki sta drug drugoga požrla in ni ostalo več od njiju kakor kosmata končica repov.

Halabuka je rastla, je dejal Pepe in sta bila na lice mesta komandirani še pešadija in konjenice, vsak s svojim generalom, in je rekel Pepe, da je prav, ker je dospel telegram da sta generala, sivi junaški sablji, aretirala drug drugega a moštvo da je sledilo spodbudnemu njunemu zgledu, in da so sedaj iz Beograda brzojavili še po mornarico v Kotor, da pride in napravi red.

Ali ni to strašno? Kolikšna bo škoda le na gumbih in obleki! In koliko vrlih služabnikov domovine bo potem še paragrafrah in zapirih!

In je rekel Pepe, da je med tem zopet napočil sporazum in da sta se pes in mačka v ministrstvu zopet pobotala in poljubila, in da zdaj vkupe renčita nad generalom in konjenico in pešadijo in policijo in orožniki in jim četita, da jih je sama korupcija in nespoštnost, in bodo reveži na koncu koncev nemara še odstavljani.

Je Runkelov

Runkel izdeluje RUNKOMALT. Je Runkelova kakovost — z onim izbornim Runkelovim čokoladnim okusom.

(Dajte ga šlico v časo mrazega moka, nakar dobro pretresite in servirajte.)

RUNKOMALT
PO VSEH GROCERIJAH

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Fašistovske svinjarije.

Italija je odpravila slovenščino iz vseh ljudskih šol v Julijski Krajini. To pa ji ne zadostuje. — Njene oblasti nastopajo sedaj tudi s prepovedjo zasebnega pouka v materinščini. Šolski oskrbnik je izdal posebno strog ukaz, naj se natančno nadzoruje vsak privaten pouk. Diktatnični ravnatelji v postojnskem okraju so razglasili sledečo zaupno okoliščino vsem podrejenim šolam: — Ker se je v zadnjem času ugotovil v nekem okraju obstoj dveh tajnih šol, naznanjam vam v vaše ravnanje, da pazite, da v nobenem kraju, ki spada pod to diktatnično vodstvo, ne nastane nobena tajna šola, ki se največkrat skriva pod krinko zasebne šole, in ki skuša z vsemi sredstvi in na vse način onemogočiti odredbe, ki odpravljajo slovenski jezik iz nižjih razredov šol v novih pokrajinah. To pa ne zadostuje. Ker je tajna šola kršitev zakonskih odredb, ne sme iti mimo brez razsodbe sodne oblasti, in vsak učitelj, ki izve o obstoju take šole, mi mora to pravočasno naznaniti. V zgoraj označeno svrhu je tudi tehnik "Novice" objavil že več števil neke priloge z abecednikom in čitankom pod naslovom "Za našo dečo" in jih daroval svojim čitateljem v novih pokrajinah. Omenjena priloga ne sme prestopiti praga nobene šole, z nobenim sredstvom in v nobeno svrhu. — Glede tega smatram za odgovorne gospode učitelje in proti kršiteljem bom postopal zakonitim potom.

Drugi tak, a še poraznejši dokument je govor, ki ga je imel kapitan Nino Host-Venturi na velikem fašistovskem zborovanju v Puli. Kar da daje tem izjavam posebno pomembnost, je dejstvo, da ni govoril kdorsiboli "neodgovornih", kajti kapitan Host-Venturi je pokrajinski komisar. V odstavku svojega govora, posvečenem učitelstvu in duhovništvu, je izjavil govornik: — Podlaga naše kulture in na-

še moči je v šoli, v učiteljih. Učitelj mora biti fašist, ker le kot tak more vsrčiti narodno delo, svetništvo patriotično in obrambno delo na tem obmejnem ozemlju. Tečaj fašizma so trije: Bog, domovina in rodbina. Fašizem je torej religioz, branišči vere, kajti cerkev ima v Italiji vnu vsega posebno veliko funkcijo: zgodovinsko - italijansko. Iz tega razloga so izvestni duhovniki, ki ali niso Italijani, ali pa ne razumejo, kako se mora biti to, — ti tadvratno tajijo, da je prav, če se funkcije vsrčijo v slovenskem jeziku. Mi pa naglašamo, da se mora v Italiji tudi v cerkvi govoriti samo italijanski! Apostol cerkve v teh krajih mora torej biti italijanske narodnosti, kajti kakor smo znali pobijati in razorožiti stranko poloparcev, tudi ne moremo dovoliti, da bi se pod talarjem uganjala kriva politika, nemarna, nasprotna temu, kar je duh teh krajev, vlade, fašizma! — Poročilo naglašalo, da je te jasne, medvroune besede kapitana Venturija podkrepil buran aplavz.

Gd. Berbučeva, hčerka pokojnega profesorja Ivana Berbuča, je poučevala — kakor se poučuje sicer angleščina, francosčina, kitajščina itd. na željo staršev nekatere slovenske otroke v slovenščini, ki nimajo več v šoli prilike, da bi se naučili tega jezika. Poučujo se v Gorici še nadalje razni evropski jeziki, samo slovenščino je šolska oblast prepovedala Berbučevi poučevati. Šolski nadzornik Rubbia, vprašan v tem oziru, kje nehaljo navadne instrukcije in kje začne šola, je dal sledečo lastno definicijo: Kjer se poučujejo več kot trije otroci, je že zasebna šola in se mora prositi za to dovoljenje.

V Italiji bodo morali torej starši, ki imajo več nego tri otroke, prositi še za posebno dovoljenje, ako bodo hoteli sami poučevati svoje otroke doma med štirimi stenami!

NODIER V ZAPORU

Charles Nodier, ki je bil v Napoleonovem času v Ljubljani knjižničar in je med drugim iz naših krajev napisal roman o blagotvornem razbojniku Jeanu Sbo-garju, je okoli leta 1830 mnogo občeval z založnikom Ladvoeatom. Ker je bil Nodier dober slovničar, ga je založnik čisto prosil, naj mu napiše kak uvod za to ali ono knjigo. Sicer ga tako suboparno delo ni veselilo, vendar v denarni stiski je hotel ali nehoti opravi-lati to delo. Slično ga je Ladvoeat nekoč prosil, naj mu za drugo jutro pripravi nekaj rokopisa.

— Ne bo nič, — odgovarja Nodier, — nisem pri volji.

— No, homo videli, — se po daljšem prikanju razsrdi knjigar. Naglo vstane, odhiti iz sobe, zaklene vrata za seboj in avtor Jan-zeza Žbogarja je tičal v pasti.

— Nodier, prijatelj, na mizi imate vse, kar potrebujete za pisanje, — mu je zaklical skozi ključavnico. — Dokler ne bo predgovora, ne pojdetje od tod.

— Ampak, če si še toliko glavobelim, ne najdem nič.

— Če je tako, pa počakajte, da vas Modriča navdihne.

— Zg to bo treba precej časa. Medtem lahko od gladi poginem.

— Zastran tega bodite brez skrbi, vas bomo že hranili.

Ladvoeat je poslal v bližnji restavrant po izvrstno večerjo, ki so jo skozi okno spravili ujetniku v sobo. Zlahtnega vina seveda niso pozabili. Kako bi se takim stvarim človek upiral? Nodier se je vdal. Čez dve uri sta bila pisec in predgovor skupno pri kraju, to se pravi, proslov je bil zaključen, avtor pa zdelan od umskega napora in morda tudi nekoliko od plemenite kapljice. Založnik je stisnil svojemu prijatelju bankovce za pet sto frankov v dlan in ga spustil na svobodo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

SLONOVA KOST

V prvi vrsti prihaja tu Afrika v poštev, kjer edino še živijo divji sloni v večjem številu. V Indiji in na Ceylonu so večinoma vsi že vdomačeni, ki pa nimajo tako fine in snežnobele kosti, oziroma zob, kot jih imajo divji. Pod imenom slonova kost razumemo namreč samo oba rogova, ki štrlija pod rileem, ne pa pravih zob, ki so umazano zelenkaste barve ali pa celo ostalih kosti. Slonova kost je že od nekdaj vabila ljudi v Afriko in povzročila, da so posamezne države začele ustvarjati tam svoje kolonije. Lov na slonovo kost je bil sličen kot lov na zlato v Californiji, Alaski ali pa Avstraliji. V letih 1893 in 1894 so eksportirali 13.923 slonovih zob. Izvoz se je danes tako narastel, da izvažajo letno okrog 800.000 kilogramov slonove kosti. Ako računamo, da tehtata vsak zob oziroma rog povprečno deset kilogramov, tedaj vidimo, da je radi te slonove kosti vsako leto pokončanih 40.000 slonov. Zadnja desetletja so začeli nastopati proti takemu brezvestnemu pokončevanju slonov, a so dosegli malo uspeha. Ako bo šlo tako naprej, bodo kmalu iztrebljeni vsi afriški sloni. V mnogih okrajih južne Afrike, kjer so po prvi v največjem številu nastopali, so sedaj že popolnoma izumrli.

Pesnik Soumet, avtor Božanstvene epopeje in Ivane Darkove, je bil okoli leta 1824 član Francoske akademije, a se ni kdo ve koliko udeležal njenih sej. Nekega dne je pa vendar prisostvoval sprejemnemu govoru, ki naj bi ga bil imel novopečeni nesmrtnik. Ta si je vzel za predmet kratke revse stihotvorcev, ki so bili dotlej nje učene akademije. Na nekem mestu je dejal z globokim prepričanjem: — Očitati bi si moral, ako bi v tem turkbnem seznamu pozabil omeniti vašega dičnega, toli obžalovanega blagopokojnega tovaria, gospoda Soumeta...

Lahko si je misliti, kako so se prestrašili akademiki. Kakor en mož so se okrenili proti gospodu Soumetu, ki je bil na srečo nagluh a je vendar po splošni pozornosti napram njemu ugamil, da se je pravkar o njem govorilo. Napravil je skromen in malo zmuden obriz; po končani slavnosti pa je stopil proti novemu tovarišu, ki je bil zbog tega srečanja ves osupel in zbeigan, ker je poprej starca štel za mrtvega, in mu je rekel vljudno: — Hvala, gospod, hvala vam lepa...

Voltaireova čeljust.

Voltaire ni maral Pirona, ki je bil tako ali še bolj duhovit kot on. Ko je bil povabljen na večerjo k nekemu veseljaku, je Voltaire postavil za pogoj to, da ne bo Pirona poleg. Piron pa je bil že poznan. Nato je Voltaire zahteval, da ne bo smel črhiti nobene besede, med jedjo. To je bilo trdo. Začeli so se pogajati in se domnili, da Pironu ne dovolijo ziniti več kot štiri besede.

Tedaj sedejo za mizo. Piron molči, Voltaire pa čeljusta in govori: o vsem in še o mamsicem. Ti dvi dan se je lotil Samsonove zgodbe, češ, da so njegova junaštva prave bajke, in dejal naposled: — Navsezadnje bi si tudi jaz upal napraviti toliko kakor on.

Pa z isto čeljustjo, se je oglašil Piron.

Voltaire je odšel od mize. Pri vsem tem pa je Piron izrekel samo štiri besede.

Za bolezni in bolečine

PAIN-EXPELLER

Prijatelj v Potrebi

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Alkoholska pijača.

Navadno imamo v mislih samo vino, pivo in žganje, v resnici pa jih je toliko vrst, da sploh nimamo nikakega pregleda, ako niso sistematično urejene po svojstvih in po pridobljenih kakovostih. Alkohole pijače se ločijo v tri glavne vrste. Prvo vrsto predstavljajo vino. Beseda vino ne pomenja samo pijače, ki je pripravljena iz sokov vinske trte, temveč je kolektivni izraz sploh za vse pijače, pri katerih nastane alkohol iz sladkorja. Drugo vrsto pa predstavljajo pivo. Kjer se škrob pretvarja v alkohol. Ljudje pa niso bili zadovoljni z obema vrstama pijač, ker se pri teh ne da doseči dovolj velik procent alkohola. Zato so si izmislili še tretjo vrsto pijač, žganje, kjer se potom destilacije nabere mnogo alkohola. Te pijače pa ločimo zopet v dve vrsti, v prvo spadajoče vse one pijače, ki so pripravljene iz poživih samih kot na primer konjak iz vina, v druge vrste pa prištevamo vse ostale žganje, kjer je prva faza še neužitna, kot na primer encijanovo žganje, ki ga kuhajo v alpskih deželah, rum, žganje iz krompirja in tako dalje. Za proizvajanje alkoholnih pijač služijo živalski in rastlinski produkti, vendar slednji v mnogo večji meri kot prvi. Od živalskih produktov služi pred vsem mleko, Kabardini in kavkaška plemena delajo iz njega opojno pijačo kefir, Kalmiki, Burjeti in Kirgizi pa kumis. Od rastlinskih produktov služi med, ki ga štejejo nekateri celo med živalske produkte. Najstarejše opojne pijače, ki so jih ljudje poznali, so bile pripravljene iz medu. Maximus Tyrius poroča, da so že Sciti uživali take pijače. Ta pijača se imenuje "met", ki lina gotovo kaj zveze z našo slovensko besedo "med". O starih Slovanih pa vemo, da so poznali medico, to je pijačo, v kateri je bilo primešane tudi nekaj moke. Med rastlinskih produktov je najvažnejše grozdje vinske trte, iz katerega napravljajo vino v ožjem smislu. Delajo pa tega tudi iz ostalih sadežev, ki vsebujejo dovolj sladkorja. V tropskih krajih služijo celo palme za opojne pijače kot Proeniz recinata in druge. Iz teh priredjujejo potem palmovo vino. V Mehiki je priljubljena pijača pulque, ki odgovarja našemu vinu. Mesnate liste Avage americane narežejo in naberejo izcecajoči sladki sok v mehove. Ta kmalu zavre in ga okusno pijačo. Iz te pijače pa pridobivajo potem potom destilacije mexal, ki vsebuje mnogo alkohola in odgovarja našemu žganju. Iz sladkornega trsa pridobivajo žgano pijačo, rum v ožjem smislu, ki ga je pa težko pravega dobiti. Vse to so rumi v širšem smislu. Nadalje služijo sočne banane in ananas za pripravljanje opojnih pijač. Po Kitajskem in Japonskem, kjer imajo riža v velikem izobilju, delajo tudi iz njega alkoholne pijače. Na Japonskem je zlasti znana riževa pijača sake.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Alkoholska pijača.

Navadno imamo v mislih samo vino, pivo in žganje, v resnici pa jih je toliko vrst, da sploh nimamo nikakega pregleda, ako niso sistematično urejene po svojstvih in po pridobljenih kakovostih. Alkohole pijače se ločijo v tri glavne vrste. Prvo vrsto predstavljajo vino. Beseda vino ne pomenja samo pijače, ki je pripravljena iz sokov vinske trte, temveč je kolektivni izraz sploh za vse pijače, pri katerih nastane alkohol iz sladkorja. Drugo vrsto pa predstavljajo pivo. Kjer se škrob pretvarja v alkohol. Ljudje pa niso bili zadovoljni z obema vrstama pijač, ker se pri teh ne da doseči dovolj velik procent alkohola. Zato so si izmislili še tretjo vrsto pijač, žganje, kjer se potom destilacije nabere mnogo alkohola. Te pijače pa ločimo zopet v dve vrsti, v prvo spadajoče vse one pijače, ki so pripravljene iz poživih samih kot na primer konjak iz vina, v druge vrste pa prištevamo vse ostale žganje, kjer je prva faza še neužitna, kot na primer encijanovo žganje, ki ga kuhajo v alpskih deželah, rum, žganje iz krompirja in tako dalje. Za proizvajanje alkoholnih pijač služijo živalski in rastlinski produkti, vendar slednji v mnogo večji meri kot prvi. Od živalskih produktov služi pred vsem mleko, Kabardini in kavkaška plemena delajo iz njega opojno pijačo kefir, Kalmiki, Burjeti in Kirgizi pa kumis. Od rastlinskih produktov služi med, ki ga štejejo nekateri celo med živalske produkte. Najstarejše opojne pijače, ki so jih ljudje poznali, so bile pripravljene iz medu. Maximus Tyrius poroča, da so že Sciti uživali take pijače. Ta pijača se imenuje "met", ki lina gotovo kaj zveze z našo slovensko besedo "med". O starih Slovanih pa vemo, da so poznali medico, to je pijačo, v kateri je bilo primešane tudi nekaj moke. Med rastlinskih produktov je najvažnejše grozdje vinske trte, iz katerega napravljajo vino v ožjem smislu. Delajo pa tega tudi iz ostalih sadežev, ki vsebujejo dovolj sladkorja. V tropskih krajih služijo celo palme za opojne pijače kot Proeniz recinata in druge. Iz teh priredjujejo potem palmovo vino. V Mehiki je priljubljena pijača pulque, ki odgovarja našemu vinu. Mesnate liste Avage americane narežejo in naberejo izcecajoči sladki sok v mehove. Ta kmalu zavre in ga okusno pijačo. Iz te pijače pa pridobivajo potem potom destilacije mexal, ki vsebuje mnogo alkohola in odgovarja našemu žganju. Iz sladkornega trsa pridobivajo žgano pijačo, rum v ožjem smislu, ki ga je pa težko pravega dobiti. Vse to so rumi v širšem smislu. Nadalje služijo sočne banane in ananas za pripravljanje opojnih pijač. Po Kitajskem in Japonskem, kjer imajo riža v velikem izobilju, delajo tudi iz njega alkoholne pijače. Na Japonskem je zlasti znana riževa pijača sake.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

49

(Nadaljevanje.)

Prenehala je. Dr. Šrat je napravil hitro kretnjo z glavo, kot da ga nekaj tisei k tlom.

— Da, — je nadaljevala nekoliko v zadregi, — ne morete me razumeti, doktor, kajti vi gotovo niste še nikdar ljubili.

— Ali mislite! — je vprašal in njegove besede so zvenele kot roganje.

— Zelela pa bi, da bi dospeli tudi vi tjakaj, kjer sem sedaj jaz, dragi doktor, kajti nikdo ne zasluži tega bolj kot vi, — je rekla gorko.

— Prepozno. — Nastal je odmor. — Nekdo drugi me je prehitel in jaz moram trpeti, — je dostavil zamolklo.

— Nekdo drugi! — je ponovila in prikratk se je pojavila v njeni duši mračna slutnja resnice.

— Ni boljši kot jaz, — ravno nasprotno, — je nadaljeval dr. Šrat, kajti imel je občutek, da mora govoriti za vsako ceno, če ne-če da bi ga zadušilo. — On tudi ne ljubi globlje, resničneje, iskrenje — a njemu e vete sreča, kateri se moram jaz odpovedati. Svoje življenje bi dal za ženo, ki je bila vladarica moje duše. Sramoto, bedo in celo zločin bi radi nje naprtil nase, — a izbrala si je drugega in sedaj razumete, milostljiva gospa, da sicer občutim ljubezen, da pa se moram smatrati za njenega pastorka.

Počasi je potegnila Vera svojo roko iz one spremljevalca.

— Ubogi mož, — je rekla obotavljaje. — Kdor pa ima svoj poklic.

— Nikake tolažbe, prosim, — jo je prekinil ostro, a nato je dostavil mirneje: — Vse, kar bi mi mogli reči iz dobrega srca, poznam natančno ter sem si že sam rekel stokrat in poleg tega sem tudi mož, ki nima pravice, da bi mislil izključno le na svoje želje. Bodejte pa zagotovljena, da bom prišel tudi preko tega. Težko bo sicer kajti žena katero mislim je ravno izjemno bitje, več vredno kot vse ostale skupaj.

— Molite se, — je rekla Vera pritajeno.

— In če bi bilo onega drugega, kateremu mu jo moram privoščiti in vendar ne morem, bi si prav tako malo drznil zahtevati kot luno na nebeskem svodu.

Prenehaj, kajti na njenem obrazu je natančno čital vzhičenje.

— Tukaj stojim, ne morem drugače, pomagaj mi Bog! Amen. — je rekel s slabim poskusom, da se nasmehe.

Molče mu je prožila roko. On jo je prijel, a stisnil le malo.

— Razumeli boste, da ne morem po tem, kar se je zgodilo, še nadalje iti z vami, milostljiva gospa, kajti končno sem tudi jaz le človek. Mirna pa mi lahko podaste roko, kajti varno vas hočem spremiti do vrat vaše hiše.

Odšla sta naprej, Vera žalostna in potrta, kajti spoznala je, da je v tej uri izgubila svojega najboljšega prijatelja.

Dva in dvajseto poglavje.

Ta pogovor, ki je prišel tako nepričakovano in ki je nudi po vsem nepričakovano vpogled v občutke dr. Šrata, je zelo moreče neinkoval na Vera. Čutila je ga visoko, njegov značaj ji je bil trden brnik, v vseh položajih, v katerih je bila potrebna varstva in misel, da je sedaj končno prijateljstvo, je bila tako mučna, da bi se najraje zjokala.

A vendar, v njenem srečju ni živel noben drugi občutek za nje-ga ter je tudi domnevala, da bi nikdar, brez ozira na to, če bi stopil Henrik kedaj na njeno pot ali ne. Dobro je razumela, da bi nikdar slutila, kako je izgledalo v srečju dr. Šrata, kajti nikdar ni mislila na to, da bi mu mogla pomenjati ženska več kot bitje brez pomoči in opore, kateremu je podal svojo močno roko le iz sočutja.

In sedaj to razkritje!

Bil je nesrečen radi nje, trpel je radi nje, a poleg žalosti, katero je občutila, je imela še občutek, da vidi pred svojimi nogami dragocen zaklad, kojega vrednost je spoznala, preko katerega pa je morala vendar stopiti brez obzira.

V onem večeru ni mogla dolgo časa zaspati in še naslednjega dne, ko je obiskala Ter Velpsa je ležala kot senca na njenem obrazu. On je to takoj zazpal in si razlagal prikazen na svoj način.

— Torej se ti je godilo prav kot meni, draga, — je rekel ter jo prijel za obe roki. — Hrepenela si po meni. Čas sploh ni hotel potekati in ena ura je bila daljša kot cel dan. Zakaj si nalaagava to, Vera, ko spadata vendar skupaj! Ali si tudi ti že razmišljala o tem?

— Napočil bo drug, lepši čas, Henrik, — je rekla nežno in ko je zrla v njegove oči, je bil dr. Šrat pozabljen.

— Bo, — je ponovil mestrno, — in dotedaj... Znano je kako malo imamo v svoji oblasti bodoče ure.

Prestrašeno se je ozirala vanj, kajti spomin na to, kar se je zgodilo, je imel še vedno mogočen upliv nanjo.

— Nočem se več ločiti od tebe, ne morem se, — je rekel naenkrat odločno in strastno ter položil svojo glavo na njeno ramo. — Koncem tedna odpotujem... vročina je neznosna in ti... Prenehaj, kajti ona je nehoti zahtevala. Ker je bilo to potrebno za njegovo zdravje, si ni upala zadrževati ga, čeprav se je bal samotne, ki jo bo nato obdajala.

— Ti greš z menoj, — je dovršil pritajeno. Vera se je stresla, rdečica ji je šnila v lica, a še predno je mogla odprti usta, je nadaljeval prepričevalno in nežno: — Razumi me prav, ljubljena. Odpotovala boš s svojo družabnico par dni za menoj in nikomur ni treba vedeti kam. Sestala se bova kje, radi mene v kaki tuji deželi, kjer naju ne bo nikdo poznal in kjer bova lahko živela kot dva srečna. Z neutrušnim hrepenenjem po tebi sploh ne morem okrevati, ali ne vidiš tega? Reci da, ljubljena.

Zadržni je na kolena pred njo ter zrl vanjo. Vera je občutila v tem trenutku skoro mučno silo, katero je imel ta mož nad njo in kateri se ni mogla ustavljati. Kot mogočna reka, ki preplavi svoje brogove, se je ta elementarna ljubzen polastila nje in morala se je ukloniti. Le medlo se je zavedala tega, da je s tem žrtvovala vse, kar ji je bilo preje svto in nedotakljivo.

— Kot želiš, Henrik, — je rekla pritajeno. — Čutim, da bi tudi jaz ne mogla prenesti te dolge ločitve.

Z vzklikom radosti jo je objel.

— Sedaj šele vem, da me resnično ljubiš. Nisi spravila na dan ugovorov, na katere sem bil pripravljen, nisi prišla s svojo skrbjo za mali svet, ki nima ne privoščil sreče! Večno, večno ti bom hvaležen za to, Vera.

Naslonila je svojo čelo na njegove temne lase.

— Mogoče je, karisto, Henrik, — je rekla ter vzdihnila. — Te ga ne vem. Ker prideš vpoštev ti, izgubim varni instinkt za to. Meni je le kot da te moram držati, vedno držati, potem ko sem te iztrgali smrti iz rok in tudi te ne morem pogrešati in raditega ti sledim.

— Nikdar se ne boš kesala tega. Ali bi ona drugače nastopila, tudi če bi vedela, da se bo zgodila nasprotno?

— Ter Velpsa je izginil, — je rekla Georgina par dni pozneje, ko je stopila v sobo Vere. — Pismo se je poslovil pri nas. Obisk bi mu gotovo ne mogel škodovati, a ti gospodje umetniki imajo svoje muhe ter domnevajo, da stoji izven okvira merodajnega in določnega. Kam pa je šel?

— Tega ne vem natančno, zaenkrat pač k morju, ker je v skrbeh za svojo roko, — je rekla Vera obotavljaje. Gabilo se ji je lagati Georgini, a še bolj je bila proti temu, da bi ji povedala resnico. Tedaj pa je vstopila družabnica, vsa vzhičeno od klečanja pred velikimi kovčgi in s kupom perila v roki. Za odprtimi vratmi je bilo videti v toaletni sobi nered. Sofija je stala nekaj časa in medtem je Georgina kot blisk hitro vse premotila.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

— Pustite me sedaj, — je rekla Vera hitro služabnici, a ni mogla preprečiti, da je pri tem zardela. — Pozneje pridem k vam.

Ko so bila vrata zopet zaprta, je pričela Georgina radovedno: — Torej hočeš odpotovati? Zakaj mi ne poveš niti besedice o tem? Ali pa hočeš morda kaj skrivati?

— Saj mi niti nisi pustila časa, — se je skušala braniti gospa Konrid. — V resnici, proč hočem, a sama ne vem kam. Tako strašno vroče je v mestu in jaz sem sama in izmučena. Družabnica me bo spremljala. Povsem vseeno je, kjer preživim svoje žalno leto.

Orlov in njegova žena.

(Nadaljevanje.)

— Torej si zadovoljna, kaj? — je vprašal Grigorij, ko se je njegovo navdušenje nekoliko poglobilo.

— Jaz naj ne bom zadovoljna? Moj Bog!... Pomisli vendar: dva-najst rubljev dobivam in ti dvaj-set... to je dvaintrideset rubljev na mesec! In poleg tega vse prosto... Kaj si ne bova prihranila, če traja kolera še do zime? Potem bova vendar enkrat... Bog daj!... prišla iz najine kleti!

— Im — da, tudi to pride v poštev... — je rekel Orlov zamisljen; in čez nekoliko časa je nadaljeval s patosom upanja ter potrkljal Matrono po plečih: — Ah, Matronka, ali nama bo vendar še enkrat sijalo solnce sreče? Poguma ne bova izgubila, kaj?!

Tudi ona je bila popolnoma navdušena.

— Da, če boš le zdržal... — je dejala čez nekoliko časa z dvomljivim glasom.

— Ne govori sedaj o tem! Tudi to je odvisno še od odnošajev... Če bo enkrat najino življenje drugačno, se bo izpremenilo tudi moje obnašanje.

— Moj Bog, ko bi se to vendar zgodilo! — je vzdihovala Matrona iz vsega srca.

— No, molči že o tem!

— Moj ljubi Grišenka!

Ločila sta se s posysem novimi čutili prešinjena. Bila sta veselo pogumna in trdno sta sklenila, s podvojenimi močmi posvetiti se delu.

Trije, štirje dnevi so pretekli, in Orlov je žel že različno pohvalo za svojo skrb in pridnost. Obenem pa je tudi opazil, da so mu Pronin in drugi strežaji nevoščljivi in da mu skušajo vsak trenutek napraviti kakšno sitnost. To je zbudilo tudi v njem jezo — in bil bi rad z vsemi, posebno pa s Proninom v sovražstvo. Odkrito sovražstvo tovarisev ga je resnično bolelo. — Ti nevoščljivci! — si je mislil in skrilaj škripal z zobmi. — Toda prišla bo že priložnost, da jim poplačam njih podlost! — Nehote je zašel s svojimi mislimi k Matroni — a to se vendar lahko o vsaki stvari pogovori. Ona ga radi njegovih uspehov ne bo zavidala in mu ne bo, kakor ta Pronin, zažgala čevljev s karbolno kislino...

Vsak dan je prinašal isto mrzlično glasno vrvenje, ki ga je našel Orlov prvi dan. A sedaj ni bilo zanj več tako utrudljivo, ker se je imel vsak dan bolj v oblasti. Navadil se je, razločevati vonj posameznih zdravil, in čisto posebno mu je ugajal duh žveplenega etra, ki ga je skrivaj duhal, kadar je mogel. Opazil je namreč, da vpliva vonj žveplenega etra ravno tako pozitivlajoče nanj, kakor kozarec dobrega žganja. Ukaze zdravniške je sedaj popolnoma lahko pojmlil, treba je bilo vsakokrat le migljaja, da jih je razumel. Bil je zgovoren in prijažen in znal je bolnike razvedriti, kar je zdravnikom in dijakom vedno bolj ugajalo.

— Ali čuješ!... Godba igra... Ali je to v mestu ali v vojašnici? je vprašala Matrona tiho svojega

so-prega, ki je zamišljen korakal poleg nje.

— "Godba?" je vprašal Grigorij kot da se je zbudil iz sanj. — "Vrag vzemi to godbo! Slišati bi morala enkrat, kakšna godba igra v moji duši... To je godba!"

— "Kakšna godba pa?" ga je vprašala Matrona in mu znemirjena zrla v oči.

— Sam ne vem, kakšna... Niti popisati ti ne morem, in če bi tudi mogel, ali bi me mogla razumeti? Moja duša je kot v žerjavici... ven bi rad, daleč ven... da bi se mogel razvijati v vsej svoji moči. Ah, jaz čutim moč v sebi — neukrotljivo moč! Ko bi se naprimer izpremenila tale kolera v človeka, v junaka takorekoč, v Ilijo Muromca, hočem reči... potem bi se pač kosal z njo!... Naprej, na življenje in smrt! Ti si močna, in jaz Griška Orlov, sem močan... poskusimo, kdo je močnejši. In vr-gel bi jo ob tla tudi sam... Na zeleni dobri bi mi postavili potem križ z napisom: "Grigorij Andrejev Orlov... ki je rešil Rusijo kolere." Niti besede več."

Lica so mu gorela, in oči so mu iskrale, ko je govoril.

— "Ti moj ljubi, pogumni!" je šepetala Matrona ter se nežno privila k njemu.

— "Z vso silo bi se vrgel na njo, razumeš? Ne radi moje koristi — samo, da bi bilo ljudem življenje lažje... Tukaj vidim ljudi, kakor na primer doktorja Vaščenko, ali Hohnjakova — ti delajo, da se moraš čuditi! Že zdavnaj bi morali umreti od same utrujenosti... Meniš li, da delajo za denar? Za danes ne more nobeden človek tako delati. Višji zdravnik ima dovolj, ne potrebuje denarja, je bogat mož. Ko je zadnjič zbolel, ga je doktor Vaščenko zastopal štiri dni in štiri noči, ves ta čas ni bil niti enkrat doma... Denar ne igra tukaj prav nobene vloge; iz usmiljenja delajo. Ljudje se jim smilijo... in zato še žrtvujejo... in za koga? Za vsakogar... celo za Miško Usova! Ta Miška bi moral po pravici sedeti v sibirski kaznilnici, kajti vsakdo ve, da je Miška tat, ali pa še kaj hujšega... Toda ozdravilo so ga, kakor vsakega drugega... in bili so čisto srečni, ko je vstal z ležišča, in smejali so se od samega veselja... Ravnoisto veselje, glej, bi rad občutil tudi jaz... tako popolnoma... zadušil bi se v takem veselju! Zavist se me loti, če vidim, kako se vesele, vroče mi postaja samega poželjenja, storiti isto kot oni. A kako naj začnem? ... Ah... vrag me vzemi!"

Zamahnil je z roko, da bi izrazil svoj obup, nato pa se je zatopil zopet v globoko razmišljanje. Matrona je molčala, sree ji je burno bilo. Razburjeno razpoloženje njegove soproga je imelo za njo nekaj skrivnostnega v sebi. Slišala je iz njegovih besed natančno doneti žarko strast, s katero je sledil svojemu nenadnemu, za njo nepomljivemu nagonu. Potrebovala je soproga, ne pa junaka...

Prišla sta do roba strmega obrežja in vsleda sta se drug poleg drugega v travo. Od spodaj so zrlili proti njima košati vršički mladih dreves so tiho šumeli, in ves kotel se je napolnil z nekim pritajenim šepetom, kot da bi bila kakšna ljubljena oseba zadremala v varstvu teh dreves in bi se ta bala, zbuditi jo. Na nebu so sijale zvezdice, in v mestu so bleščale lučke, ki so izgledale v temnem ostrm ozadju kakor žareče cvetke. Molče sta sedela Orlova. Grigorij je bobnal s prsti po svojih kolenih, dočim ga je Matrona motrila in tiho vzdihovala.

In naenkrat je položila roke krog njegovega vratu, naslonila glavo na njegova prsa in pričela šepetaje:

— "Grišenka, ti moj zvesti, ljubi! Kako dober si zopet z mano, ti moj pogumni sokol!... Sedaj živiva ravno tako kot takrat, po poroki — niti ene hude besede mi ne rečeš, razgovarjaš se z mano, odpiram si svojo dušo... Niti enkrat me nisi ozmerjal..."

— "Ali si pač že zopet želiš?... Če hočeš, te pa enkrat pretepem!" se je šalil, dočim je čutil v srečedino le usmiljenje in ljubezen do nje.

(Dalje prihodnjaji.)

— Mogoče je, karisto, Henrik, — je rekla ter vzdihnila. — Te ga ne vem. Ker prideš vpoštev ti, izgubim varni instinkt za to. Meni je le kot da te moram držati, vedno držati, potem ko sem te iztrgali smrti iz rok in tudi te ne morem pogrešati in raditega ti sledim.

— Nikdar se ne boš kesala tega. Ali bi ona drugače nastopila, tudi če bi vedela, da se bo zgodila nasprotno?

— Ter Velpsa je izginil, — je rekla Georgina par dni pozneje, ko je stopila v sobo Vere. — Pismo se je poslovil pri nas. Obisk bi mu gotovo ne mog